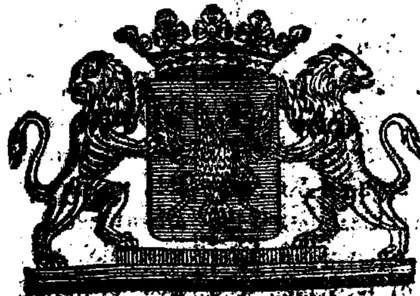
A°. 1838. N°. 145.

ARNHEMSCHE COURANT.

Dingsdag den 4 December.

Engeland ten aanzien van Afghanistan.

Afghanistan, hetwelk tusschen Perzië en Oostindië ligt, bevat ongeveer 16.000 vierkante mijlen en 15 millioen inwoners.

Het land is, even als Perzië, waarvan het eene oostelijke voortzetting zou kunnen worden genoemd, een hoogland, hetwelk ten noorden aan Tartarije, ten oosten aan Oostindië, ten zuiden aan de zee, en ten westen aan Perzië grenst. Deszelfs voortbrengselen zijn die van het zuidelijke Europa.

De inwoners bestaan nagenoeg voor een derde uit Afghanen, een inheemsch met de Perzen ook in spraak verwante volksstam, voor een derde uit eigenlijke Perzen, en voor een derde uit volken van verschillende afkomst, Turkomannen, Kalmukken, Mongolen, Hindous, Arabieren, Joden, Armeniërs en anderen, die zich op verschillende tijden aldaar nedergezet hebben.

Afghanistan maakte van oudsher bijna altoos met Perzië één rijk uit; het was slechts zijne oostelijke helft. Na den dood echter van den grooten shah NADIR van Perzië, 1747, scheidde Afghanistan zich van het overige Perzië af, en vormde eenen afzonderlijken staat, die naar zijn hoofdvolk Afghanistan, en naar de hoofdstad Cabulistan genaamd werd. De bewoners zwerven deels als Nomaden in de steppen, bezitten voor een gedeelte vaste zetels en groote steden.

Gedurende de laatste 30 jaren lijdt het land aan inwendige onlusten. Het geslacht van den vizier BARUCKZYES', stortte het koninklijke geslacht, en trok het grootste gedeelte des rijks aan zich. Daardoor is Afghanistan thans in vier van elkander onafhankelijke deelen gesplitst: in het vorstendom Herat, waar nog een afstammeling uit het koninklijk huis zich staande gehouden heeft, en in de vorstendommen Cabul, Candahar en Peschaur. Van die vier vorstendommen zijn Cabul en Candahar de magtigsten; Herat, geheel in het westen, was reeds vóór de laatste belegering hoogst afhankelijk van den shah van Perzië, gelijk Peschaur, in het oosten, van den Oostindischen vorst RUNDSCHIT SING.

Afghanistan is voor Engeland, wegens zijne uitgestrekte bezittingen in Oostindië, van groot gewigt.

Vooreerst grenst Afghanistan aan Oostindië, het raakt wel is waar niet aan de Engelsche bezittingen, noch de middellijke noch de onmiddellijke; want de landen van RUNDSCHIT SING, aan den Boven-Indus, liggen er tusschen, maar vermits de Engelsche heerschappij in Oostindië op verovering rust, zoo is eene zekere en duurzame vriendschappelijke verhouding met eenen uitgestrekten buurstaat reeds in het algemeen hoogstbelangrijk.

Ten tweede, en dit verdient bijzondere aanmerking, loopen de groote handels- en militaire wegen, die uit het westen naar Oostindië gaan, door Afghanistan, voornamelijk over Herat en Cabul naar Attock aan den Indus. In een land als Perzië, dat van waterlooze woestijnen doorsneden is, en waar men slechts door enge passen en klippen in het hoogland kan komen, zijn de groote wegen door de natuur naauwkeurig bepaald; alle groote veldtogten, van ALEXANDER den Grooten van Macedonië af, tot NADIR shah van Perzië toe, hebben deze wegen moeten inslaan; Herat en Cabul zijn dus de poorten naar Oostindië, de sleutels van den weg naar de rijke dalen van den Indus en den Ganges. Het kan Engeland gevolgelijk niet onverschillig wezen, in wiens handen dezelve zich bevinden.

Daarbij komt, ten derde, dat, gedurende de laatste tijden, de Russische invloed in Perzië de bovenhand verkregen heeft; Engeland heeft dus den voormuur zijner Oostindische bezittingen, dien het aan zijn verbond met Perzië meende te hebben, verloren; in plaats daarvan is er nu niets beter te vinden dan Afghanistan, en als dit land door inwendigen vrede slechts eenigen waarborg verschaft had, zoo zou Groot-Britanje hier reeds lang eene borstwering tegen de invallen van vreemde volken hebben gezocht.

Uit die betrekkingen volgt ten klaarste, [illegible] de shah van Perzië onlangs Herat belegerde, Engelands be[illegible], dat het voor Herat partij trok. Kon het onverschillig toezie[illegible] van zijnen voormuur aan de Oostindische zijde afgescheurd, a[illegible] shah van Perzië overgeleverd, en aan vreemden invloed onderworpe[illegible]erd? Een Engelsch smaldeel landde dus ook met eene troepen-afdeeling [illegible] Abuschir, aan den Perzischen zeeboezem, om, des noods, ten gunste van Herat, eene afleiding te maken.

Daarop vernam men, dat de Engelsch-Oostindische regering een leger van 30,000 man naar Afghanistan zou zenden, ten einde de vorsten van Cabul, Candahar en Peschaur uit de vizier-familie der [illegible]uckzyes, te onttroonen, een verjaagden prins uit het oude koninklijk geslacht, den sultan SUSCHAH (SOOJAH) op den troon van Afghanistan te plaatsen, deszelfs betrekkingen in dit land daardoor te bevestigen, en zoodoende eenen zekeren voormuur voor Oostindië te bekomen.

Dit is een zeer staatkundig plan.

Bij de meerderheid, welke de Engelsche wapenen steeds in Oostindië ontwikkelden, en de zwakheid, waarin het rijk der Afghanen door inwendige oorlogen en onlusten verviel, blijft er weinig twijfel over, of de onderneming zal volkomen gelukken. De toerustingen tot dezelve zijn naar vereisch gemaakt; RUNDSCHIT SING, wiens landen aan Afghanistan grenzen, en die reeds sinds langen tijd met deszelfs vorsten in vijandschap verkeert, is gewonnen, en de Nepaulezen, in het Noorden van Oostindië, bij welke men eenige beweging meende te hebben bemerkt, worden streng in het oog gehouden.

De gewigtigste vraag bij de geheele onderneming blijft nogtans: hoe zal, in de thans heerschende spanning, Rusland die onderneming van Engeland tegen Afghanistan beschouwen? Dat Rusland zelf de bedreigde vorsten in Afghanistan te hulp komen zou, is krijgskundig onmogelijk; want daartoe zou een Russisch leger óf wel door geheel Perzië, óf door de gansche Tartarij moeten trekken. Ook is het alles behalve waarschijnlijk, dat de shah van Perzië zich door Rusland zal laten overhalen, om de bedreigde vorsten opene hulp te bieden; hij heeft eerst juist geleerd, dat hij met al zijne krachten niet eens Herat bedwingen kon; hoe zou hij Candahar, Cabul en Peschaur tegen de Engelsche wapenen krachtdadige hulp kunnen verleenen, vooral terwijl eene Engelsche leger-afdeeling te Abuschir hem in zijn eigen land bedreigt? Ook heeft in de laatste tijden de shah stappen gedaan tot eene verzoening met Engeland, zoodat eene ondersteuning der vijanden Engelands van zijne zijde niet te onderstellen is. Rusland kan gevolgelijk den Britschen aanval op Afghanistan geen openen tegenstand bieden. Er zou voor hetzelve echter overblijven, door middel van eenen oorlog tegen Engeland in Europa, te hulp te schieten. Maar, om veel andere gronden onvermeld te laten, daar de togt tegen Afghanistan met Engelsch-Oostindische troepen en met Engelsch-Oostindisch geld ondernomen wordt, zoo zou een oorlog tegen Engeland in Europa, die onderneming niet tegenhouden; ook zijn de betrokkene vorsten in Midden-Azië niet van belang genoeg, dat men om hunnentwil eenen algemeenen Europischen oorlog ondernemen zou.

Uit een en ander volgt, dat de Engelsche onderneming tegen Afghanistan staatkundig berekend is, en doorgezet zal worden, zonder eenen oorlog tusschen Engeland en Rusland te ontsteken.

EGYPTE en SYRIE.

Alexandrië, 3 *November*. De gisteren hier aangekomen Engelsche stoomboot brengt de tijding dat er te Alexandrette in Syrië een ernstige twist plaats gehad heeft tusschen den Egyptischen stadhouder aldaar en den Engelschen consul. — De opgegevene bijzonderheden evenwel schijnen nog bevestiging te verdienen.

TURKIJE.

Konstantinopel, 9 *November*. De admiraal *Roussin* is in gestadig verkeer met de Porte; hij onderhandelt wegens Frankrijks toetreding tot het Turksch-Engelsch handelsverdrag, hetwelk hij, naar het schijnt, in deszelfs vollen omvang aannemen wil. De admiraal *Roussin*, die met lord *Ponsonby* op onaangenamen voet stond, is thans weder in vriendschappelijke aanraking met hem gekomen. De Porte heeft daardoor vrijere handen gekregen, en zal nu de afschaffing van het monopolie-wezen krachtdadiger doorzetten.

De vizier laat door de muteselims eenen grootheerlijken firman afkondigen, volgens welken voortaan aan alle godsdienstige sekten vrije en openbare godsdienstoefening veroorloofd wordt. *Pr. St. Z.*

PERZIE en INDIE.

De Persische gezant, die vroeger te Londen geweest is, heeft van den shah last gekregen, zich weder naar Engeland te begeven om de koningin *Victoria*, namens den shah, met hare troonsbestijging geluk te wenschen; dit bewijst dat de betrekkingen tusschen Perzië en Groot-Britanje vriendschappelijker worden.

— De *Naval and Military Gazette* van den 17den November geeft tijdingen uit Indië, die geenen twijfel meer laten nopens den ernst, waarmede de krijgstoerustingen worden voortgezet. De troepen van den pretendent naar den troon van Afghanistan, shah *Suschah*, moeten uit 5 bataljons, elk 800 man sterk, bestaan, benevens twee regimenten [illegible]

ruiterij. Elk dezer verschillende korpsen zal eenen Engelschen kapitein en luitenant tot aanvoerders krijgen. Uit de Engelsche magazijnen te Delhi worden wapenen enz. verschaft.

DUITSCHLAND.

Over de op handen zijnde verkiezingen in Wurtemberg zegt de *Deutsche Courier* onder anderen: » De kamer is ontbonden, nieuwe verkiezingen staan voor de deur, en de oppositie trekt zich terug. Is zij ontevreden over zich zelve, is het land het over haar? Geen van beide, of misschien een weinig van beide. De oppositie is moede, uitgeput, droevig; ontevreden over den tijd, over het volk, over de regering, maar vooral over de standen. Zij meent niets uitgerigt te hebben, en voor de toekomst niets te kunnen doen. Daarom ruimt zij het veld en laat het aan den tijd over of zij later weder optreden zal of niet. Wij aarzelen niet onbewimpeld te verklaren: de oppositie begaat, onzes inziens, eene groote fout, en aanvaardt, als partij, eene zware verantwoordelijkheid jegens het land. Wie den post opgeeft, geeft zijne staatkundige toekomst op, en eene partij, wier aanhangers en steunen niet de inwendige kracht, den levendigen moed, de onbuigzame volharding bezitten, om ook dan de plaats niet te verlaten, als de stroom der reactie hunne werkzaamheid verlamt, had liever nooit in het strijdperk moeten treden. Welke verdienste lag er ook in 1833 in, chorus te maken met de menigte, zich te laten prijzen en verheffen, en met rensachtigen storm den kamp te beginnen, als men in 1838 het vaandel verlaat, dewijl het nadeeliger kansen aanbiedt? Was uwe zaak toen goed, zoo moet zij het thans nog zijn, en rekendet gij het toen pligtmatig u aan de spits te stellen, zoo zijt gij thans dubbel en driedubbel verpligt het veld niet lafhartig te verlaten, waarop gij wel is waar niet zegevierdet, maar toch niet zonder eere streedt. Het is waar, grondstellingen hangen niet af van personen, en het liberalismus is niet op u gebouwd. Maar de zege der vrijzinnige denkbeelden, welke gij ten minste voor een gedeelte vertegenwoordigd hebt, wordt bevorderd door de kracht en de waarheid des woords. Het vaderland heeft een regt op u verworven, en na uwe medewerking, naar uwe grondstellingen in den verloopen tijd, kunt gij niet als eenvoudige burgers, onbekommerd om deszelfs aanspraak over uwe toekomst beschikken, en dezelve aan gemakkelijke rust toewijden. Welk een roem zou het zijn, als het eenmaal in Wurtembergs geschiedenis heette: Toen alles schreeuwde, toen schreeuwden zij het luidste, en toen de anderen stiller werden, toen verstomden zij gansch. Vrij gesproken: dit is niet handelen, gelijk staatkundige mannen handelen moeten."

ZWEDEN.

Stockholm, 10 *November*. Men zou dwalen indien men geloofde, dat de onlusten welke hier dit jaar plaats grepen, geene staatkundige beteekenis hadden. Velen verlangen naar eene hervorming der staatsregeling, waartoe de nadere betrekkingen met Noorwegen het hare toegebragt mogen hebben. Men wenscht eene even liberale constitutie als die welke Noorwegen geniet. (*Leipz. Zeit.*)

ENGELAND.

Londen, 29 *November*. In eenen geheimen kabinetsraad, gisteren op het paleis van Buckingham gehouden, is eene proclamatie opgesteld om het parlement van 4 December tot 5 Februarij e. k. te prorogeren.

— Uit Plymouth wordt dd. 29 November het volgende geschreven:

Gisteren avond is Hr. Ms. schip *Inconstant* ter reede gekomen, aan boord hebbende lord *Durham*. Den 13den November had hetzelve *Quebeck* verlaten; het is des nachts hier voor anker gekomen.

De door den *Inconstant* overgebragte berigten bevestigen die, welke met de *Garrick* ontvangen waren, dat men namelijk met ieder uur in Kanada eenen nieuwen opstand tegemoet zag. Wij hebben daarenboven vernomen, doch niet van eenen officiëlen kant, dat er bij de Engelsche troepen talrijke desertiën plaats grijpen; zelfs verlaten enkele malen geheele pelotons onze zijde.

— De brik *Fame*, in 70 dagen van Monte-Video gekomen, brengt de tijding van eenen opstand in Peru, waarvan de afzetting van *Santa-Cruz*, de onafhankelijkheids-verklaring van Peru, en de ontbinding van den Peru-Bolivaanschen bond het gevolg geweest zijn.

— Over Lissabon ontvangen berigten van den 20sten November behelzen, volgens den *Times*, dat te Sevilië een oproer is uitgebarsten, alwaar zich eene junta van represailles zoude gevestigd hebben.

— Tijdingen uit Indië, over Egypte en Marseille ontvangen, loopen tot den 25sten September ll. en zijn uit Calcutta gedagteekend. Alles had daar een krijgszuchtig voorkomen; eene groote menigte troepen was in beweging om in de provinciën Afghanistan en Caboul stellingen te bezetten.

Destijds was men te Calcutta van de opheffing van het beleg van Herat reeds onderrigt.

Het gewest van Kishanajan, dat de meeste indigo voortbrengt, was geheel overstroomd, hetgeen eene groote vermindering in den oogst deed verwachten. De prijzen waren op 245 roupies per maand gestegen.

— In den *Courier* leest men: De gemiddelde prijs der Tarwe gedurende de laatste weken is geweest 70 sh. 3 p. en het regt op vreemde tarwe 10 sh. 8 p. Aanstaanden Donderdag zal de gemiddelde prijs vermoedelijk op 6 sh. 8 p. dalen. Nog twee graden, en men zal op den laagsten prijs der regten gevallen zijn.

FRANKRIJK.

Parijs, 30 *November*. Er wordt naauwelijks meer gesproken van de ministeriële veranderingen, waarover voor acht dagen zoo veel geschreven werd. Thans wordt verzekerd, dat men alle wijzigingen in het kabinet tot na de opening der kamers wil uitstellen. De benoeming van den president zal den heer *Molé* doen gevoelen, of hij hoop heeft de meerderheid voor zich te behouden, en alsdan zou het ministerie blijven zoo als het is. Zoo echter de heer *Dupin* door den heer *Odillon-Barrot* of den heer *Guizot* vervangen wierd, zou men besluiten om in massa af te treden. De benoeming van den voorzitter is thans derhalve eene zaak van het uiterste gewigt.

— De brieven uit Madrid, van den 22sten November, melden niets betreffende de zamenstelling van het ministerie. Men spreekt van verscheidene vereenigingen van ex-kabinetspresidenten bij den hertog *de Frias*, waarvan echter ook eenige anderen zijn uitgesloten gebleven, ten einde gemelde staatsman, door een kleiner getal personen te raadplegen, minder weerstand zal vinden tegen zijn verlangen om aan het bestuur te blijven.

BELGIE.

Brussel, 28 *November*. Betrekkelijk de Anglo-Belgische bank, waarvan wij reeds melding maakten, vinden wij in een Belgisch dagblad, *l'Indépendant*, nog de volgende bijzonderheden.

De statuten der maatschappij bevinden zich reeds in handen van ons ministerie, en zullen waarschijnlijk de goedkeuring en ondersteuning van ons gouvernement verkrijgen.

Het eerst uit te geven kapitaal zal 25,000,000 francs bedragen; een groot aantal Engelsche bankiers, kooplieden, fabrijkanten, en andere kapitalisten hebben reeds voor hetzelve ingeschreven. De uitgifte van dat kapitaal kan niet dan zeer gunstig op de uitbreiding van onzen handel werken, indien het waar is, dat de twee voornaamste bedoelingen der Anglo-Belgische bank zijn om alle soorten van wisselbrieven te diskompteren, zonder aanzien van het getal der onderteekenaars, en fondsen voor te schieten op persoonlijke borgtogten, zoo als zulks in Schotland plaats heeft onder den naam van *Cash-credit*.

De kleinhandel van het land, waarin men zoo bezwaarlijk papier kan plaatsen, zal krachtdadig door de Anglo-Belgische bank ondersteund worden. Om zoo veel mogelijk alle de voordeelen, welke deze inrigting aanbiedt, te verbreiden, stelt de bank zich voor om in de voornaamste steden van België bij-banken op te rigten, en het beheer over dezelve aan plaatselijke administrateurs op te dragen, met genoegzame magt om als onafhankelijke bankiers te kunnen handelen en slechts onderworpen aan het toevoorzigt van den algemeenen raad van beheer.

Brussel, 1 *December*. Het gouvernement verwachtte gisteren dépêches uit Londen met de stoomboot *Soho*, die gisteren avond te Antwerpen nog niet aangekomen was. De koning schijnt de terugkomst van den heer *van Praat* te verwachten, alvorens zich op reis te begeven.

— De centrale afdeeling heeft met eenparige stemmen de aanneming van het door den minister van oorlog gevraagde supplementoire krediet van 3,544,930 frs. voorgesteld.

Burgerlijke Stand.

TE ARNHEM.

Gehuwd: 28 Nov. M. van Beek met C. S. Baars. — J. T. Holsum met M. Velderkamp. — A. H. Putman met C. Saals.

Bevallen: 20 Nov. J. Wenting, geb. Buddingh Kroese, Z. — 22 Nov B. Mennink, geb. Hegeman, D. — A. Damen, geb. Koch, Z. — 23 Nov. H. E. Bauer, geb. Thieme, D. — F. Kimmijzer, geb. Lukasse, D. — J. E. van de Poel, geb. Verheij, Z. — 24 Nov. H. Bod, geb. Driever, *twee* D. — J. Mulder, geb. Elbers, D. — 25 Nov. G. H. van Driesen, geb. Hekking, Z. — G. van Maanen, geb. Govers, Z. — J. Vos, geb. Kroese, D. — J. E. Krabbendam, geb. Willich, D. — G. Terburg, geb. Kramer, D. — J. H. Rutten, geb. Smits, Z. — M. van Megen, geb. Evers, D. — A. M. E. de Bruijn, geb. Koch, Z. — 26 Nov. H. Bouwman, geb. Scharlee, D. — M. C. Bresser, geb. van Dorssen, D.

Overleden: 22 Nov. J. Leeuwenhaag, 21 j. — N. Cornelius, 83 j. — P. Jansen, 11 j. — 23 Nov. [illegible] 4 m. — 24 Nov. E. Hofs, 2 j. — [illegible], Echtgenoote van J. E. van Ommeren, 48 j. — 25 Nov. [illegible], 9 d. — Doodgeb. D. van A. J. Jansen en M. Orth. — M. van [illegible], Wed. W. van Houten, 84 j. — J. H. Neijenes, Wed. H. [illegible], 36 j. — 27 Nov. D. Wigchers, huisvrouw van W. Aart[illegible] — 28 Nov. P. Feij, 1 j. 11 m.

[illegible]UTPHEN.

Gehuwd: Geen.

Echtscheiding: [illegible] E. van den Bovenkamp en B. Bottink.

Bevallen: 22 Nov. J. [illegible]ink, geb. Stegeman, Z. — 24 Nov. H. G. Veltman, geb. Teu[illegible], Z. — E. van de Steen, geb. Berentroth, Z. — 25 Nov. A. W[illegible]kamp, D. — 26 Nov. C. L. Wolters, geb. Hermans, Z. — 27 Nov. F. W. Schefferstein, geb. Reinshagen, D. — C. S. Weverink, geb. Hommelet, Z. — 28 Nov. H. Kroon, geb. Gijswijt, D.

Overleden: 21 Nov. R. Lindeman, 72 j. — 24 Nov. P. F. Hermans, 66 j. — Doodgeb. Z. van P. Loggen en C. W. Hoowij. — C. W. Hagens, 9 w. — 25 Nov. A. Gersen, wed. Hendriks, 68 j. — Mj. C. Timan, 5 w. — 26 Nov. [illegible] Harmsen, 76 j. — 27 Nov. H. Lulsink, 55 j. — 28 Nov. J. Krieger, [illegible]

Waterhoogte te Arnhem.

Den 2 Dec. 2 El 3 Palm 7 Duim; gewassen 12 Duim; gevallen 0 D.
Den 3 Dec. 2 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 33 Duim; gevallen 0 D.

Waterhoogte voor Keulen.

1 December, 10 voet, 6½ duim.

Advertentiën.

De Notaris Mr. *Jr. NIJHOFF*, te *Arnhem*, zal, namens zijne Principalen, op Vrijdag den 14den December 1838, des avonds ten 6 ure, in het Logement *het Zwijnshoofd*, te *Arnhem*, publiek op hoogen doen inzetten, en veertien dagen daarna, zijnde Vrijdag den 28sten dier maand, terzelfder ure en plaatse, finaal aan de meestbiedenden verkoopen:

Het, zoowel door zijne ligging als innerlijke waarde, uitmuntende en uitgestrekte rentgevend LANDGOED, *HARTESTEIJN* genaamd, gesitueerd onder *Oosterbeek*, Kanton *Wageningen*, Arrondissement *Arnhem*, aan, en ter linker zijde van den Straatweg naar *Utrecht*, op een uur afstands van de Stad *Arnhem*, zeer nabij de *Koude Herberg*, tegenover de Landgoederen *Dreijen* en den *Zonnenberg*, en grenzende aan de Landgoederen *den Hemelschen Berg* en *den Oorsprong*, hebbende de heerlijkste vergezigten over vrolijke heuvelen en dalen, op den Rijn, den geprojecteerden Spoorweg en naar de Betuwe. — Bestaande in een kapitaal, zeer solide en regulier DUBBELD HEERENHUIS, van vroegeren hechten Bouwtrant, en onlangs aanmerkelijk geamelioreerd, voorzien beneden van fraaijen GANG, vijf ruime KAMERS, waarvan drie uitmakende eene *Suite*, en boven *vier* KAMERS, DIENSTBODEN- en PROVISIE-KAMERS, hebbende voorts eene ruime, nette KEUKEN met annex WASCHHUIS, twee ruime ZOLDERS, twee dito zindelijke en drooge KELDERS, twee POMPEN en PUT van helder BRONWATER, en verder alle commoditeiten, tot eene complete, wel ingerigte Zomer- en Winter-Heerenwoning vereischt; verder een, door een geheel nieuwen muur afgescheiden BASSECOUR, twee ruime hechte en sterke Steenen GEBOUWEN, uitmakende de STALLING, REMISES, MELKERIJ en BERGPLAATS, het eene in den afgeloopen Zomer geheel nieuw gebouwd, en het andere zijnde genoegzaam nieuw; voorts MENAGERIE, BOOMGAARD en MOESTUINEN, voorzien van fijne en andere VRUCHTBOOMEN. En bestaande dit Landgoed verder uit fraaije en daaronder zeer zware LANEN; voorts BOSSCHEN van allerlei HOUTSOORTEN, steeds met de meeste zorg behandeld en doorkronkeld van de aangenaamste WANDELINGEN, welke in die van de naastgelegene goederen uitloopen; wijders allerbest BOUWLAND en vijf differente BOERENWONINEN; alles, met uitzondering van een klein perceel, aan elkander gelegen, en groot, het geheel, volgens Kadastrale opmeting, 26 Bunders, 22 Roeden en 30 Ellen. —

De veiling van dit Landgoed, (hetwelk, wat aangaat het Heerenhuis en aanhoorigheden, reeds met 1°. Februarij aanstaande in eigen gebruik kan aanvaard worden, en in hetwelk een aanmerkelijk deel van den koopprijs, tegen eene rente van vier en een half per Cent in het jaar, bijaldien de Kooper zulks wenscht, kan gevestigd blijven), zal plaats hebben in perceelen en in massa, volgens de aanplakbiljetten, welke meerdere bijzonderheden bevatten, en tot welke bij deze verwezen wordt; gelijk mede verwezen wordt tot voornoemden Notaris *NIJHOFF*, bij wien ook de veil-conditiën benevens de kaart, van af acht dagen voor den inzet, ter visie zullen liggen; terwijl de aanwijzing zal gedaan worden door *A. HILHORST*, Mr. Timmerman te *Oosterbeek*.

Verkoop van Vast Goed.

Van het reeds vroeger aangekondigde, zoo gunstig aan den straatweg tusschen *Zutphen* en *Deventer*, in de buurtschap *Eefde*, gemeente *Gorssel*, gelegene BOEREN-ERVE *HET JOLINK*, zal aldus, zoo in massa als perceelsgewijze, de inzet plaats hebben op Donderdag den 13den December 1838, en de finale veiling 14 dagen later, zijnde den 27sten dier maand, telkens des namiddags om 2 uren, in het *Nederlandsche Koffijhuis* te *Zutphen*.

Informatiën nader te bekomen bij den Notaris *H. F. LULOFS* aldaar.

Te *Doesborgh*, in het *Hof Gelria*, zal, op Donderdag den 6den December 1838, bij inzetting, worden geveild, en acht dagen later, op Donderdag den 13den December 1838, finaal worden verkocht, beide des voormiddags ten elf ure:

1°. Een HUIS met TUIN en ERVE, Wijk B. N°. 167 te *Doesborgh* in de Meipoortstraat.

2°. Een HUIS met OPEN PLAATS en ERVE, daarnaast, Wijk B. No. 168.

3°. De HOFSTEDE en HERBERG, *de Nachtegaal* genaamd, in *Loil*, onder *Didam*, bestaande in HUIS, HOF en BOUWLAND, groot ruim één Bunder, in gebruik bij *Wm. HOLDER*.

Nader is te bekomen bij den Heer *A. HESSELINK*, en inzage der voorwaarden ten kantore van den Notaris Mr. *W. C. KETJEN*, te *Doesborgh*.

---

† † † Ten overstaan van den Notaris *NIJHOFF*, te *Arnhem*, § § zal, binnen kort, aldaar worden gehouden VENDUE § van eene beduidende BOEKVERZAMELING. Die daarbij te voegen heeft, adressere zich spoedig bij genoemden Notaris.

† § † De Ondergeteekende berigt het geëerd publiek, dat hij zijne † † affaire in GEDISTELEERD en WIJNEN † heeft geopend in de St. Jansstraat, Wijk C. N°. 219. — Recommandeert zich in deszelfs gunst en belooft eene prompte en civiele behandeling.

J. H. HOOIJER.

Belangrijk Berigt.

Op Dingsdag en Woensdag, den 4den en 5den dezer, zal, ten huize van *H. REENS*, in de Kerkstraat alhier, publiek, *à tout prix*, verkocht worden eene zeer groote en aanzienlijke partij NEURENBERGER KRAMERIJEN en KINDERSPEELGOED in differente genres, geschikt voor St. NICOLAAS- en andere GESCHENKEN.

Arnhem den 3den December 1838.

Door *BROESE en COMP.*, te *Breda*, is alom de Inteekening geopend en verzonden het uitvoerig *Prospectus* eener onderneming, getiteld:

Militaire Bibliotheek, of verzameling van belangrijke MILITAIRE WETENSCHAPPELIJKE WERKEN van voorname Schrijvers. In *eene serie* van 10 deelen, tegen den prijs van *f* 31-80, (zijnde ruim 30 pCt. minder dan de oorspronkelijke uitgaven), betaalbaar met *f* 1.50 's maands.

Deze Serie zal bestaan uit de volgende Werken:

I. Taktiek der drie Wapens, Infanterie, Kavallerie en Artillerie. Naar het Hoogduitsch van *Heinrich von Brandt*, Majoor bij den Generalen Staf in Pruissische dienst, door *J. J. van Mulken*, Kapitein der Infanterie, bij de Koninklijke Militaire Akademie. . . . . *f* 2-40.

II. Werkdadige Strategie van *C. von Decker*. Uit het Hoogduitsch vertaald door *J. C. van Rijneveld*, Kapitein der Artillerie, bij de Koninklijke Militaire Akademie. . . . . *f* 1-40.

III. De Kleine Oorlog in zijne verschillende Betrekkingen. Naar het Hoogduitsch van *Heinrich von Brandt*, Majoor bij den Generalen Staf in Pruissische dienst, door *J. J. van Mulken*, Kapitein der Infanterie bij de Koninklijke Militaire Akademie. Verrijkt met drie Plans. . . . . *f* 2-40.

IV. Terreinleer. Bewerkt door Dr. *F. A. O'Etzel*, Majoor bij den Generalen Staf in Pruissische dienst. Uit het Hoogduitsch vertaald naar de tweede Uitgave, door *G. A. van Kerkwijk*, Kapitein-Ingenieur, bij de Koninklijke Militaire Akademie. Verrijkt met drie Plans. . . . . *f* 2-25.

V. Bijdrage tot de Kennis der Versterkingskunst, met een Aanhangsel, bevattende opgaven, aanteekeningen, enz. voor de verschillende wapens, door *J. G. W. Merkes*, 1sten Kapitein-Ingenieur enz. enz. (Groot ruim 700 bladzijden, met 18 uitslaande tabellen. . . . . *f* 2-50.

Voorts de voornaamste veldtogten uit de beroemde nagelaten werken van van den Generaal *Carl von Clausewitz* over den oorlog en de oorlogvoering, bestaande in de volgende:

VI. De Veldtogt van 1796 in Italië. . . . . *f* 4-00.

VII. De Veldtogt van 1799 in Italië en Zwitserland. (In het oorspronkelijke 2 8vo. deelen). 1ste tot 3de Afdeeling. . . . *f* 4-00.

VIII. Idem het 2de Deel. 6de tot 9de Afdeeling. . . . . . . *f* 3-75.

IX. De Russische Veldtogt van 1812.

Uit te geven in één Deel met

De Veldtogt van 1813 tot aan den Wapenstilstand. Met een Aanhangsel, historische bouwstoffen voor de strategie bevattende, welke uit dezen veldtogt getrokken zijn. . . . . *f* 4-50.

(*Van dit deel, als naar veler meening de belangrijkste veldtogten bevattende, zal het eerst eene vertaling het licht zien.*)

X. Overzigt van den veldtogt van 1814 in Frankrijk. Met eene strategische kritiek van dien veldtogt. *Uit te geven in één Deel met:* De Veldtogt van 1815 in Frankrijk. . . . . . *f* 4-60.

Al le Hoogduitsche Militaire Tijdschriften hebben met den grootsten lof van den arbeid des Generaals *von Clausewitz* gewaagd. De Pruissische Majoor der Genie, *L. Blesson*, zegt in de *Pruisische Litteratur Zeitung*.

„Het werk van den Generaal *von Clausewitz* zal eene nieuwe afdeeling tot de krijgswetenschap daarstellen, of, beter gezegd, het geeft deselve een burgerregt onder de overige wetenschappen. Men heeft tot heden afzonderlijke regelen voor de krijgskunst te samengesteld, die zich langzamerhand van de hoogte van het handwerk tot op die van kunst opgeheven hebben; maar nog was het verheven standpunt niet bereikt waarop deze kunst tot grondslag eener wetenschap konde gelegd worden. De generaal *von Clausewitz* is de eerste geweest, die, door eenen diep wijsgeerigen blik gesterkt, het zich ten taak stelde, om de eigenlijk gezegde wetten te bepalen en daarmede den grondslag voor de krijgswetenschap te leggen. Het daarnaar streven geeft aan dit werk eene eigene kleur, eenen geheel eigenaardigen hoogst opmerkelijken stempel."

Het is bovengemelden een strekend genoegen, na weinige dagen afzending aan het *Prospectus*, reeds eenen bijval in deze hunne onderneming te ondervinden, en met zulk een aanzienlijk getal Inteekenaars zich vereerd te zien, dat zij het voorgenomen plan van Uitgave der *Militaire Bibliotheek* als *stellig* kunnen aankondigen. — Reeds is de Russische Veldtogt van 1812 en 1813 tot aan den Wapenstilstand, van den generaal *Carl von Clausewitz*, ter perse, en de overige Deelen zullen geregeld volgen.

De namen van *von Decker*, *von Brandt* en *von Clausewitz* enz. zijn bij het Nederlandsche Leger met roem bekend, en zij hopen alzoo door deze Uitgave bij te dragen, om den Officier zijne Bibliotheek, langs eenen goedkoopen en gemakkelijken weg, met de onontbeerlijkste Krijgslektuur te doen verrijken.

. Bij *C. A. THIEME*, te *Arnhem*, is van de pers gekomen en in de voornaamste Boekwinkels verkrijgbaar gesteld:

GELDERSCHE
VOLKS-ALMANAK
voor het Jaar 1839;

DOOR

O. G. HELDRING,

Predikant te Hemmen,

Met twee Plaatjes en een Muzijkstukje.

Vijfde Jaargang.

INHOUD.

Kalender. — MENGELWERK: *Herinnering.* Inleiding tot een omtegeven verhaal, ontleend uit de geschiedenis van Gelderland, in de tweede helft der veertiende eeuw. — Elegie aan Gelderland, door M. M. OVERDORP, geb. POST. — Een Geldersch lied, door A. C. W. STARING. — De Paascheijeren, door S. — Het Koolzaad dorschen. — Twee oude Volksliederen. — Batenburg. — OTHO en ADELHEID, door W. C. W. — Spaansch Vrijheidslied. — De heilige Linde bij *Bergharen*. — De Woert. — De Woert, de Heuvel en het Hofke, onder *Boodenwaard* en *Hien*. — De Woert, onder *Merwelt*. — De Urne, bij fakkellicht uitgegraven. — De Kapel te *Laren*. — De Stroman. — De Schapentiende. — Het vuur op den haard des Zaturdags-avonds. — *Bellijn* en zijn jammerlijke aanhang. — De Ooijevaar, de Uil en het Winterkoningje. — De Betuwe eenige eeuwen vroeger. — Het meer *Erië*, door V. D. PAVORD SMITS. — Hertog ARNOUD VAN GELDER en zijn zoon ADOLF, door R. H. GRAADT JONKERS. — Tegenkletk, door WILLEM H. — Vriendschap, door J. M. — Bij den dood van een kindje, door H. VAN ESSEN. — Ongegronde vrees. — Aan eene gure Meimaand, door M. C. VAN GHEDEN. — Betuw's Meikermen-lied, door Mr. C. P. E. ROBIDÉ V. D. AA. — Looverkransjen bij de wieg van een klein kind, door J. J. L. TEN KATE. — Gedachten bij eene stervende roos, door E. F. — De Dwingeland, door P. J. C. — Wat road Bade Jochems zijn zoon me op reis gaf. — Proeve van een' catechismus voor het volk, door R. W. VAN DAM VAN ISSELT. — Bijzonderheid uit *Eibergen*, betrekkelijk M. SLEIJZER, door M. AMSHOFF. — Trek van christelijke verdraagzaamheid, door denzelfden. — Een Volksgebruik bij het ten huwelijk vragen, door J. C. K. — WILHELMINA R. (een verhaal). — Geldersche Hutspot.

De prijs op ordinair papier is	*f* 0-75.
Dito in karton	» 1-00.
Dito velin, verguld op snee en in koker	» 1-80.

Van de vorige Jaargangen zijn nog enkele Exemplaren te bekomen.

VILLE D'ARNHEM.

Théâtre Français.

Avec permission et sous la protection de M. M. le Bourgmestre et Wethouders.

Les Artistes, sous la Direction de Mr. ALEXANDRE, auront l'honneur de donner:

N°. 4 DE L'ABONNEMENT.

Mercredi 5 Décembre 1838:

LE SOLDAT DE LA VIEILLE GARDE
ET
LE PAYSAN,

Vaudeville en 1 acte du Gymnase, par Mr. *Scribe*.

Suivie de:

[illegible],
OU
LE PÈRE ET LA FILLE,

Drame en 1 acte, mêlé de chant, par Mr. *Scribe*.

Le Spectacle sera terminé par:

LE CAPITAINE ROLAND,

Vaudeville en 1 acte de M. M. *Scribe* et *Cogniard*.

On commencera à six heures et demie precises.

Prix des places comme à l'ordinaire.

. De Boekverkooper *J. Az. DOIJER*, te *Arnhem*, geeft door deze kennis, dat hij voorzien is van eene aanzienlijke VERZAMELING van HOLLANDSCHE, FRANSCHE, DUITSCHE en ENGELSCHE BOEKWERKJES, geschikt voor *SINT-NICOLAAS-GESCHENKEN.*

. De Boek-Kunsthandelaren en Steendrukkers *GEBR. VAN LIER*, te *'s Gravenhage*, geven uit en hebben alom verzonden het PROSPECTUS, en eene PROEFPLAAT van een nieuw Maandwerk.

DE CALLIGRAAPH, *reeks van voorbeelden in gelinieerde schrijfboeken, bevattende een grondig onderrigt in de* SCHRIJFKUNST, voor eerstbeginnenden en gevorderden, als ook ten dienste der Onderwijzers; voor den geringen prijs van *f* 3 per jaar, of maandelijks 25 centen, op goed Hollandsch schrijfpapier.

. Bij *J. G. MEIJER*, te *Arnhem*, is van de pers gekomen en alom verzonden:

I. De NEDERLANDSCHE BRIEFSTELLER, *bevattende meer dan 250 verschillende opstellen over de voornaamste onderwerpen, die in het maatschappelijk leven voorkomen, benevens voorschriften van koop-, huur- en huwelijks contracten, en testamenten*, door *L. F. GUETERLING*, *Gep. Kapitein* . . . . . *f* 2,40.

IIe. IETS OVER DE REKEN- TAAL- en AARDRIJKSKUNDE, *benevens de* VADERLANDSCHE GESCHIEDENIS, en de VERDEELING DER NIEUWE MATEN EN GEWIGTEN, *ten dienste der Scholen; door B. VAN DER KOLK* - 0,20

Dezelve debiteert nog met veel succes!

III. BRIEVEN VOOR KINDEREN, *in het vervaardigen van schriftelijke opstellen* . . . . . - 0,30.

IV. VERZAMELING VAN VOORSCHRIFTEN *bij het onderwijs der schrijfkunst*, ... *f* 0,65.

V. DAGELIJKSCHE LEVENSREGELS *voor een Kind, met Plaatjes* . . . . . [illegible] 0,40.

. De Boekhandelaar *W. J. KRUIJT*, te *Arnhem*, heeft reeds ontvangen, eene aanzienlijke en uitmuntende collectie

NIEUWE FRANSCHE WERKJES.

voor kinderen en de meer gevorderde jeugd, gedeeltelijk prachtig ingebonden, en versierd met de fraaiste gravures.

Overigens is bij hem voorhanden eene groote verscheidenheid *Hollandsche* en *Duitsche* PRENTEBOEKJES, ALBUMS en PORTEFEUILLES, TEEKEN- en VERWDOOZEN, CARTONNAGES, elegante SCHRIJFGARNITURES voor DAMES, en een ruime voorraad van Engelsche en Fransche NIEUWIGHEDEN; een en ander zeer geschikt voor St. NICOLAAS- en NIEUWJAARS-GESCHENKEN.

. *J. P. WIJSMULLER*, Boekverkooper te *Amsterdam*, heeft uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld *de derde* en verbeterde uitgave in proza en in versjes van

I. *P. MOENS*, Nieuw Nederlandsch AB-boek, met 24 gekleurde afbeeldingen . . . . . à *f* 0,80.

II. Idem met zwarte afbeeldingen . . . . . à *f* 0,70.

III. *P. R. M. SCHMIDT*, korte voorbeelden en verhalen met oorspronkelijke versjes en fraaije *gekleurde plaatjes*, gr. druk in carton . . . . . à *f* [illegible]

IV. DE FAMILIE GRASVELD, eene onderhoudende geschiedenis gevolgd naar WILMSEN met gekleurde plaatjes, à *f* 1,00.

V. Mr. *J. H. SWILDENS*, Vaderlandsch *AB-boek* met proefplaten gr. papier . . . . . à *f* 1,80.

Van dit laatste is een te klein getal, zoo dat dit werkje voor rekening dient ontboden te worden.

Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij.

Dienst tusschen Rotterdam, Arnhem en Keulen

gedurende de [illegible]

De Stoomboot, welke des [illegible] van [illegible] en des Vrijdags van *Keulen* afvaart, zal [illegible] *Nijmegen*, over *Arnhem varen*, zoodat de afvaarten van *Nijmegen* naar *Dusseldorp* en *Keulen* des Dingsdags, en naar *Rotterdam* des Zaturdags, vervallen.

De dienst voor *Arnhem* is dienvolgens geregeld als volgt:

Van *Rotterdam* naar *Arnhem*, iederen Maandag en Donderdag, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Keulen* en *Dusseldorp*, iederen Dingsdag en Vrijdag, des morgens ten 7 ure.

Van *Keulen* naar *Dusseldorp* en *Arnhem*, iederen Maandag en Vrijdag, des morgens ten 7 ure.

Van *Arnhem* naar *Rotterdam*, iederen Dingsdag en Zaturdag, des morgens ten 9½ ure.

Te Arnhem, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.